

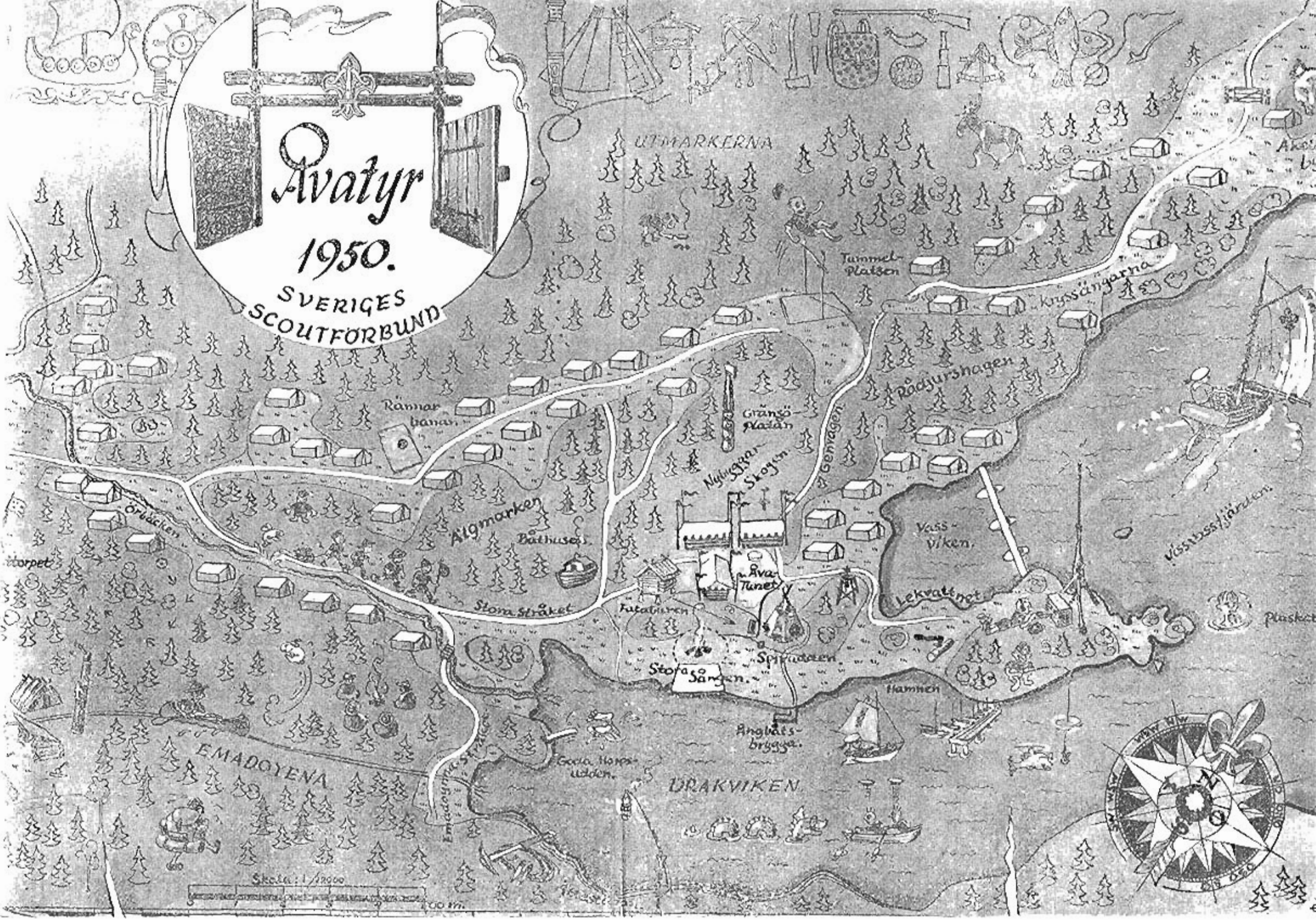

ÅVATYR 1950

Avatyr 1950.

SVERIGES
SCOUTFORBUND

Skala: 1/1000

0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 m

ETT STILLA SUS går över nejden. Regnet faller över hult och tegar, droppar så småningom genom det tätaste lövvalv, silar, ligger som ett dok över stråken. Men ändå, förnöjsamma anleten, glada tillrop, glam och glädje och som en belöning kommer ett svepande solflöde och baddar halmbalarina, som skall slukas av madrassvar.

Åvatsyt — Sveriges största scoutläger är i vardande. En krängande buss slirar på den leriga vägen, en cyklande scoutavdelning tjoar ut sitt rop över ångarna och nere vid Spirudden ligger just en ångbåt till med dytbat last, långväga scoutgäster från alla delar av landet. Myllret tilltar. På tjugofyra timmar skall bortåt 9 000 scouter befolka den leende Åvadalen några mil från Stockholm. Detta otörda fritidsreservat har välvilligt upplåtits av Stockholms stad. En scoutstad, insnärjd av blå skärgårdsvikar och med milsvida storskogar in på knuten, skall byggas. De många extratägen är också lastade med utländska scoutkamrater. Våra grannländer Danmark, Finland och Norge kommer med manstarka trupper och från Storbritannien kommer en trupp med flyg, sammansatt av engelsmän och skottar. Med buss kommer en fransk avdelning, luttrande i regnet

och vi får även glädjen att ta emot en stor kontingent tyska scouter. Några holländare, schweizare samt enstaka representanter från Libanon, Luxemburg, U.S.A., Ungern och Österrike smälter snabbt in i gemenskapen. KFUM och NTO bildar egna byar.

I Ävaviken smattrar dukarna. Segel efter segel dyker upp. Ett sextiofemtal segelbåtar med sjöscouter, många långväga sjöfarare fylkas till ett gemensamt distrikt, som räknar cirka 600 bebyggare. Bryggor ordnas, ankaren rasslar, det sjuder i den nyss så lugna viken och »Åva Stångmärke» reser sig snart som en samlande symbol bland sjöscouttälten.

Bland ärevärdiga, gamla ekar tittar gårdens röda knutar fram. Här har alla »staberna» slagit sig ned och bland telefonpingel och skrivmaskinernas knatter träffar man de som håller i tåtarna, Stora lägerkvarteret. Det är lägerchefen Lennart Bernadotte, vice lägerchefen Lennart Wennerström, stabschefen Malcolm Murray, förläggningsschefen Gunnar Hult, förplägnadschefen Martin Åmark, personalchefen Bengt Hellman, programchefen Karl-Gustav Högländer, transportchefen Carl-Gösta von Kracmer, sjukvårdschefen Olof Wåhlin, gästchefen Bertil Ekeröth, ekonomis-
chefen Einar Nilsson och kanslichefen G. Erik Hallin. Och i hjärtcellens centrum tronar lägerkommissarien Yngve Flodquist.

★

Invigningsdagen ingick med solig himmel, men denna njuget kunde inte dämpa stämningen av högtid. Klockslaget malkas. I oändliga led tågar scouterna mot lägerbålsplatsen Stora Sängen, vars öppna fann med Drakvikens vatten som bakgrund tar emot skarorna. Sorlet från tusentals förväntansfulla pojkar, de brokiga patrullflaggornas smatter i vinden tysmar. Den mäktiga fanborgen tågar fram, går som en mäktig våg genom mängden, fylkar sig i perfekt regi mot oss. Scoutchefen förklarar Ävatyr invigt, stilla glider de olika nationsflaggorna i topp, medan scoutsniporna i bakgrunden etsar sitt kölvatten i Drakviken. Gemenskapen tätar omkring oss, vi känner scoutings krävande budskap. Och efter invigningens högstämndhet följer timmar av förbrödning på Ävatunet, då gamla kamrater återfinns varandra, då nya band knyts.

Tinunarna skrider. Dag blir kväll. En sommarnatts svala skymning faller ljudlöst över Långa Basvägen, Nyhygget, Utmarkerna och de många snart så kända platserna. Timmen för det första lägerbålet är inne. Man kan höra vassens stilla viskning över Stora Sängen, när eldens ankomst förväntas, elden som förts från Ema-do-yena — namnet som minner oss om vår bortgångne scoutchef — framsprungen ur flinta och stål av Dave Hunter. Outgrundlig gripenhet famnar oss litet var, en känsla som nog endast scouter, fostrade vid eld och på granrisbädd, kan förnimma i detta ögonblick. — Men den allvarliga stämningen förbyts snabbt i skämt och glam, då Långa Lassot, jägaren, nybyggaren, blå hajkaren lancerar Ävatyrs örhänge. »Trampa på gasen och lätta ankar ...» blir en upptakt till de kommande lägerdagarnas hajker, seglingar, äventyr.

★

Under höga trädkronor för stigen upp till Älgögat, det mörka vattnet, där Profax med sina skogsgrabbar utformat Boplatsen. Det gedigna vindskyddet gjort av timmer, kåtan med sin nying och pålhyddan ute i tjärnen. Fantasi och kunnande fick sin avslutning vid tee-pee-tältet med sin kanadensiska kanot. Där låg inspirationen i luften.

Inte långt från Älgögat ligger Stora Rådsplatsen. Platsen ligger nästan tom. En tunn rökslinga letar sig som tyll upp bland grantopparna. Men det är något i göringen. På stigar och stråk hörs röster, ljudet tilltar. Det är vårt förbunds patrulledare, som samlas med sina slita, traditionsrika patrullflaggor. Kring den höga, snidade totempålen har det blivit mol tyst. Scoutchefen talar till sina »män». Alla får en klar uppfattning om vilken betydelsefull uppgift de har i förbundet. De känner ansvaret för patrullen och kamraterna och för framtiden.

Uppbrott igen och ut på Blå Spåren. Här har Blå Skuggan, Dave Hunter, Pius, Stora Ormen och andra elitledare lagt upp ett finurligt instruktionsspår. Andäktigt och med ögon och öron på helspänn suger patrulledarna i sig visdom och kunnande. Hur reder en skogsman sitt nattläger utan tält, hur gör man det bekvämt för sig ute i naturen med enkla medel? Det är saker som alla

får klart för sig. När sedan fisk, fågel och bär tillredes utan kokkärl vattnas det i mun. Att skogen rymmer många hemligheter får vi nogsamta reda på, när Wachtmeister lär oss att tyda spår och tecken i naturen. — Det är många tystlåtna pl, som vankar hem till sina byar efteråt. Det här skall läras ut till patrullens grabbar, ansvar vilar på mångas axlar.

★

Tävlingslust, kampanda lyser ur ansiktena. Terränglöpning med 1 500 startande pågår. En ståtlig kraftinätning, färggrann, med knallhattar och vuxna män på startlinjen. Den internationella patrulltävlingen följer. Våldsamt bejublade spränger Suomis grabbar in som segrare, närmast följda av en svensk patrull. Det är en grann tävling med god, internationell anda.

Tävlingar pågår i alla lägrens hörn och kanter. Den bästa lägerpatrullen koras bland 250 startande från hela landet och den kniviga tävlingen vinnas av patrullen Björnen från Sollentuna scoutkår. — Pionjärhajken, Trapperspåret, Midnattspåret är fantasieggande namn, som dagligen lockar stora skaror ut i vildmarken. Vad sägs om de här siffrorna? 2 000 på hajk med övernattnings, 5 000 på de olika tävlingsspåren, 1 500 på terränglöpningen och till sist 1 500 på orienterings- och lägerpatrulltävlingen. Det är imponerande siffror, som vittnar om kämpalust och många nyvunna lärdomar för tusentals pojkar.

★

Längs Vissvassvägens gläntor har tystnaden lägrat sig efter en arbetsam och intensiv lägerdag. Några enstaka akelor vandrar trötta hem till byn från sitt sena knog på expeditioner eller mässtält. Så långt ögat når flammor eldarna, i fjärran tonar en stilla sång och när nattimmen kommer, sänder de pyrande eldarna ut sitt hedenhösa budskap, inte om örlog och ofred, utan om vänskap och glad tjänst.

★

Längst ut på Spirudden låg Nyhygget, nyingsscouterernas hemvist. Det var första gången förbundet samlade de äldre scouterna i en särskild grupp på ett stortläger. Programmet för de cirka femhundra skogsmans- och jungmansscouterna var också avsevärt skilt från de övrigas. För dessa äldre fanns tolv hobbygrenar och alltså stora möjligheter att få pröva på något nytt och verkligen få lära sig något rejält.

Fotografering med framkallning, kopiering och förstoring samlade så många deltagare, att alla inte kunde tas emot. Den vackra sporten bågskytte var något alldeles nytt och de flesta fick nogsamta känna på att det fordrades mer krafter än man tänkt för att spänna en stålåge. — Träsnideri fångade mångas intresse. Under »Trätäljas» erfarna ledning fick nyingsarna lära sig hantera slöjdniv, skedjäm, bränna in mönster och ytbehandla. — Läder är också ett tacksamt material. Här fick grabbarnas fantasi fritt spelrum. Det gällde bara att göra en nyttosak. Det syddes med becktråd, nitades, klistrades och flätades av hjärtans lust. — Amplitudmodulering, tonfrekvenskaraktäristik, distorsion låter som fornegyptiska för oss vanliga gossar, men för de radiobitna var dessa mystiska glosor som musik och kring Åvas egen radiosändare samlades trägna och intresserade skaror. Det här är bara en smakbit på vad nyingsscouterna hade att välja på och så här efteråt är det nog många som med tacksamhet tänker tillbaka på lägerdagarnas många lärdomstillfällen.

Nyhygget med dess äldre scouter var en ny giv. Skulle verkligen dessa pojkar i stil och uppträdande kunna vara föregångsmän för de yngre? Ledningen följde på scoutmanér den självklara principen att hos dessa äldre scouter vädja till egen ansvarskänsla och oinskränkt förtroende och förhoppningarna kom inte på skam.

Särskilt minns nog nyingsscouterna de enkla samlingsstunderna varje morgon och de kärva lägereldskvällarna. Kommer ni ihåg Sten Bergmans fångslände reseskildring, Wille Schröders rättframma ord om livets djupaste frågor, scoutchefens ord om ledaransvar, Malcolms skogsmansvisdom och Dahlbys gripande ord om Folke Bernadotte?

★

Solen bränner redan i talltopparna. Myllret på Ävatunet tilltar. Det är den middagstimme, då man har en stund ledig för att bekanta sig och titta på Scoutvarors förnämliga utställning eller varför inte ringa hem och lugna mamma, att sväldöden inte är hotande nära. Kring 'Tunet' ligger de mesta attraktionerna samlade. Gör man en lov till Gästämberet kan man vara lugn för att träffa någon av de glada tyskarna eller en kolugu skotte. Varför inte ta en »fika» med »maron»? Frestande i alla fall. Flygets förnämliga utställning skall vi inte glömma bort. Där fanns finesser i mängd och ständigt fullsatt på filmvisningarna. Till sist tvärrar vi 'Tunet' och postar ett brev hem. Det är skralt i kassan och i morgon går det bra att ta ut en sparslant på banken. — I kvällsstunden släpps skämt och skoj loss kring elden. För en utomstående ter sig det hela kanske underligt, kanske mest som skoj och skrån, men för den invigde är det ljuvlig musik. Och mitt i allt stöjer smyget allvaret fram och när blicken söker sig mot de sista glöden står dörren till vårt inre på glänt — det som under dagen inte blir sagt kommer nu med lågmälda ord.

★

Flaggorna vajar för det lätta vinddraget. Tempot är lugnare. Söndagsfrid över Äva. Ett oöver-skådligt, vindlande led av scouter på väg till lägerkyrkan. Tusentalet pojkar under de mäktiga ekarna med eu rytm så vid, att den famnar jord och hav och valv så höga, att de når upp i himme-len. Sollysta Vissvassfjärden som bakgrund till björkstamskorset.

★

»Känner ni att vattnet är salt?» skriker Knockis i falsett. »Undra på att sillen är salt, då den lever i sänt här vatten.» Vårt land är avlångt och den här reflexionen kom från ett gäng scouter från Porjus. Dessa pojkar, som sett fjällens himlasvingande toppar, lyssnat till loimmens skri under skymningstunga nätter och vandrat i siglöst land, skulle man kunna tro vara bortskämda med den vildmark de vuxit upp i. Men det fanns andra poänger. Att slippa myggen ansåg dessa scouter skönt och de fick tillfälle att beundra älg och rådjur i det fria. Men det största minnet för dessa pojkar blev kanske segelturen. De hade inte kunnat fatta hemligheten med en båt, som gick utan motor.

★

Men det var inte bara de yngre scouterna, som fick behållning av lägerdagarna. Vissa kvällar samlades ledarna kring egna lägereldar. Dagens ansvarsfyllda värv var slut. Längs en halkig skogs-sög sökte sig de äldre fram till Gustav Adolfsbålet, medan regnet smattrade mot hattbrättarna. Den lilla gläntan mellan skyhöga granar är upplyst av lågorna. Här småpratade scoutelden levande och bränner fast allvarsorden om ledarkraven, som framförs av kvällens gäst, amiral Ekstrand. — Flera kvällar, då skaror av ledare samlas för att lyssna till Håkan Lidman, Folke Thörn, Carl Lindberg, Sten Bergman. De fånglar genom sin personlighet, öden och ord. Ögonblick som skänkte vidare vyer, större syner.

★

Vem minns inte de kvinnliga ledarna, vu-ledarinnorna och flickscouterna, som tråget arbetade för lägrrets genomförande? Var finner vi dem då under arbetet? Redan vid entrén, i biljettförsäljningen och naturligtvis på sjukhuset. Hotellet har kvinnlig värdinna och på tävlingsstråken fungerar ledarinnor som kontrollanter. Och naturligtvis är telefonväxeln »bemannad» med flickor. I presstält och på upplysningsbyrån lyser glada flickansikten mot oss. På »marken», pojkar utanför, flickor innauför. På mässen och kanslierna, överallt idoga flickor, som utför ett hårt arbete till lägrrets gagn. Och nog hyste vi beundran för Frivilliga Automobilkårens amasoner, som i ut och skur på omöjliga vägar körde de tyngsta lastbilar och inte drog sig för att handgripligen ta krafttag.

★

Ljudet av Gilwells kyrkklocka väller försynt fram genom dällden. Ett oändligt led av tysta ledare; de som genomgått gilwell. Klockklangen ljuder stilla och försynt. En flöjts milda toner flyter ihop med skogens andhämtning och där borta i dunklet mellan de högresta stammarna reser

sig gilwellaltaret. Ljuslågorna flämtar sakta, ackompanjerade av stilla körsång. Inte ett ord hörs och kring patrulldarna samlas ledarna kring sina gilwelledare — Vandrigen går vidare och vädret försämras. I bäckravinen forsar regnet ned. Ljuskällorna mäktar inte motstå vindilar och tilltagande mörker, men ingen ger tapp. Där syns åldriga ledare, som genomgått sitt gilwell för tjugo år sedan. Män som endast haft tillfälle att besöka Åvatyr för denna gilwellreunion. Och ovanför skogssjön vid det flammmande bålet samlas de i nattmörkret, medan himlen tömmer sitt förråd av väta. Alla förstår inte orden, som utsägs. Schweizare, tyskar, danskar, norrmän, vad spelar det för roll. Alla känner det påträngande budskapet om fortsatt tjänst.

*

Vardag på Åva. Någonstans längs Länga Basvägen har Lassot fångat in en handfull grabbar för att tona en sång. Skaran utökas snabbt, budskapet går och snart syns bara en strålände skara av sjungande, nynnande, jublande scouter. Långt borta på Kryssängarna dyker Dave upp och lär ut hur man skall hantera yxa och kniv och någonstans i Älgmarken lär Skuggan ut hur man slår tågvirke. Överallt händer något. Och en nattlig stund i silande regn ger sig femhundra nyingscouter iväg på tvådygshajk till Utö i havsbandet. Tag en motorbåt vid midnatt och sätt kursen ut mot skärgården. Här och där dyker det upp segelbåtar med scoutliljan i seglen. En nattlig 12-timmarsstävling pågår. — Vid Plasket tas simprov och hur många utslagningstävlingar i hand- och fotboll, som pågår runt om, går inte att räkna.

*

Dagarna rinner iväg. Ständiga regnskurar förmår inte dämpa ned humöret. Finns det verkligen någon organisation utanför scoutrörelsen, som skulle kunna ordna ett tiodagarsläger i regn utan sura miner och nissbumör? Här dämpar varken vädet eller vind den härliga livsglädjen. — Sista söndagen är inne och med den Sjöscoutdagen. I ayla morgonväkten är det liv och rörelse på Drakviken. Hejaropen dånar. Den sista avslipningen inför dagens kamp om lägermästerskapet i rodd pågår. Finnarna har visat hårda tag i uttagningsstävlingarna och har ledigt gått till finalen, men lidingspojkarne är självsäkra. Snipriggarna trimmas och vad mer, dagen är helblå. Inte en sky på himlen, när starten för kapprodden går. Det är en härlig syn av kraft och teknik. Pojkarna ger sig helt, båtarna piskas fram och de från Lidingsö kunde sin sak och bärgat den eftertraktade segern. Starten för kappseglingen är inne. Det är en vacker syn för ett sjömansöga. De tjugofem snipriggarna med sina toppsegel väller fram mot startlinjen. Det blir en intensiv kamp fram till mållinjen, där Jacobs sjöscouter i sista sekunden blir distanserade av de ettriga, små grabbarna från Saltsjöbaden.

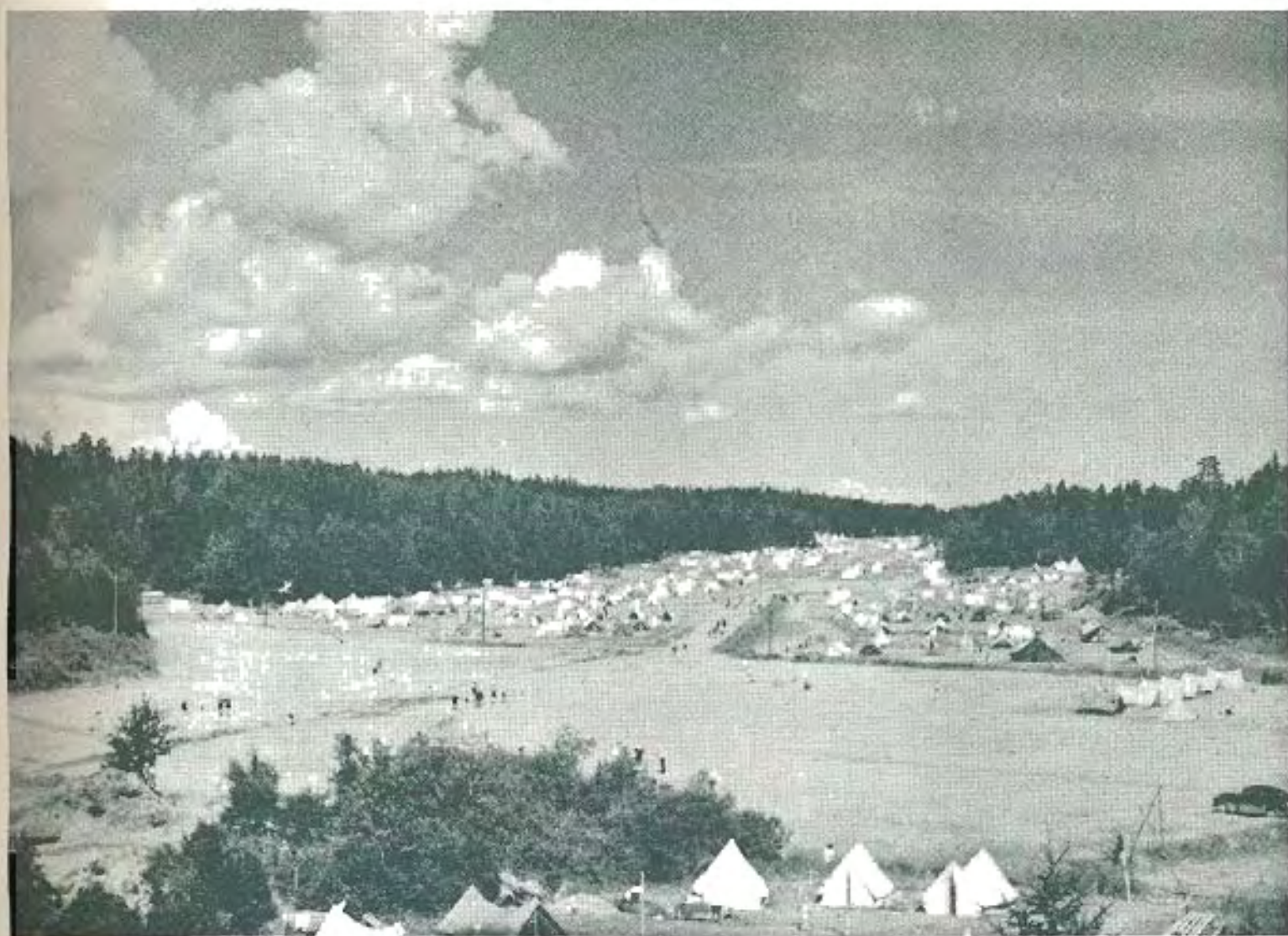
Lidingsös sjöscouter står till sist för en grann uppvisning hur man klarar en kantrad snipa. Deras avrigning i vattnet följs med spänning av hundraden på stranden.

Men sjöscouterne håller sig också med en stor patrullrövling, Älvsabben, med ett flertal grenar. Råå tar inte överraskande segern, men Borlänges andraplacering är märklig och visar att det även går att få fram dughga sjöscouter vid våra insjöar.

*

För sista gången fylls Stora Sängen. Mörkret djupnar. Det ligger en underton av vemod i de rusentals rösterna. Uppbrottet är nära, men glädjen skall ändå leva in i det sista. I ett skimmer av praktfulla färger bleknar elden för sista gången. Till sist samlingen av ledare, omgärdade av fackelsken, den flammmande scoutliljan mot den mörka skogssidan, den tunna människans glitter i viken. — Då kände många tacksamhet inför förmännen att stå med i skaran av unga och gamla ledare, som nu skulle vända hem, redobogna till ny scoutgärning. I den stunden vigde många på nytt sitt liv åt vår sak. En ledare uttryckte våra känslor i avskedets ögonblick: »Plöteligt förstod jag, hur fattig jag skulle ha varit, om inte löfter och lagen fått följa mig under bråda men lyckliga år av mitt liv.»

DETTA ALBUM vill föra dig tillbaka till glada minnen, äventyr och gott kamratskap på Sveriges Scoutförbunds största läger. Under tio härliga lägerdagar upplevde vi sommatens stora äventyr — Ävatur. I ut och skur smiddes den stora scoutfamiljen samman från alla delar av vårt land och från utsidan gränserna. Minnesalbumet vill till sist påminna dig om att kamratskapet skall bestå, fast åren svinna.

Vägen var ett sorgebarn, men skam den som ger sig, vi kom fram.

Distriktscheferna var ute redan i maj för att titta på sina lägerområden. Scoutchefen Lennart Bernadotte och lägerkommissarien Yngve Flodquist pekar ut var varje distrikt skall ligga.

*Så kom den stora invasionen. Vägarna av-
skräckte, så vi tog båt från Tyresö-Brevik.*

Tur, skicklighet eller god organisation?

Lägerchefen har i alla fall funnit sin ryggstäck och tydligen några sjöscouper också.

*Det blir visst ingenting
kvar åt mig?*

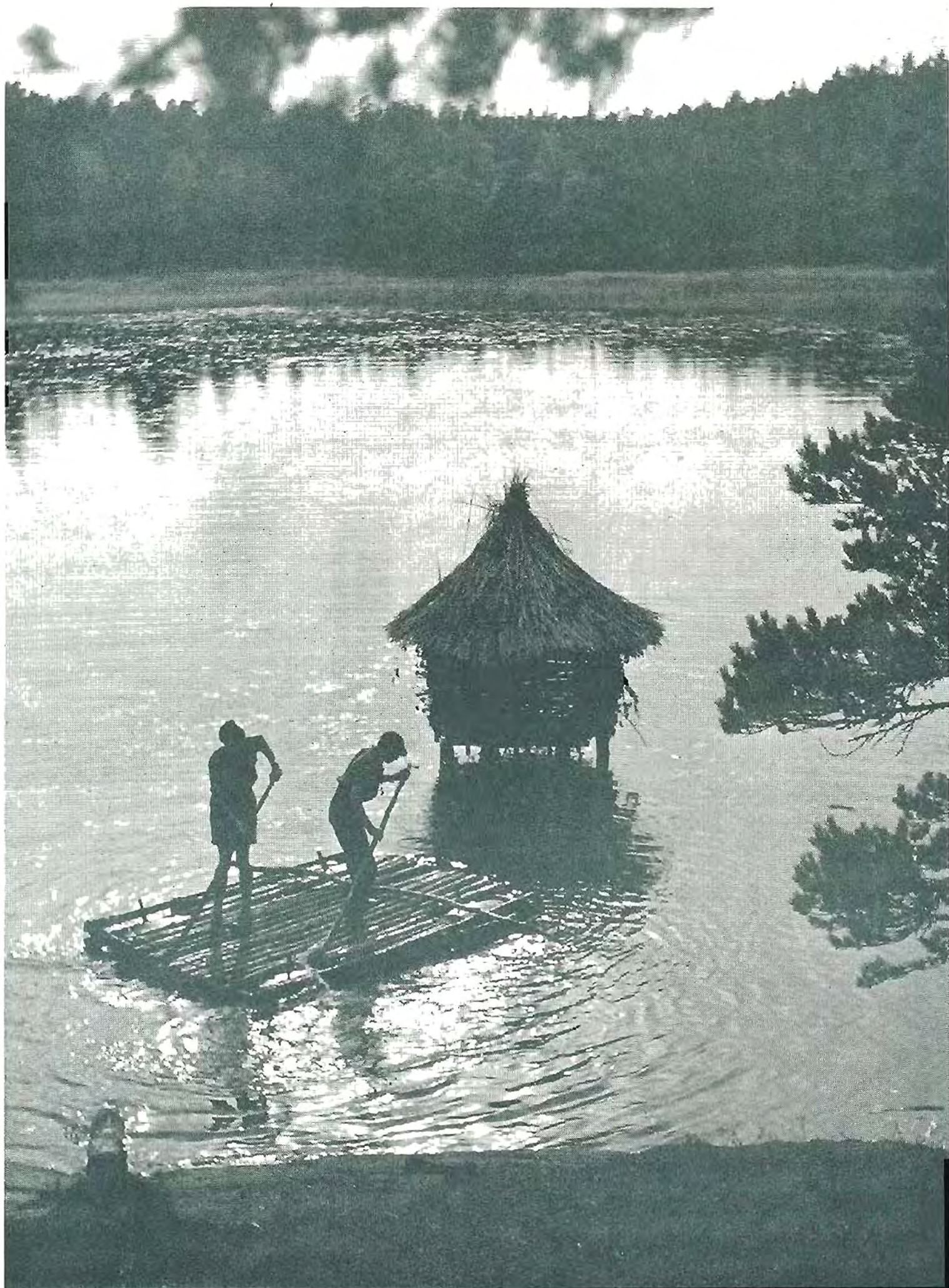

Löfvingen var pampig. Hundratals fanor och parollflaggor samt de seglande sviporna på Drakviken gav färg och fest åt bilden.

Det var jubel och förbrödringen tog genast sin början bland 14 nationers scouter.

*Räddplatser fanns
det gott om. Här är
Stora Ormen.*

Kungsholmsconternar byggde en rejäl iappkåta.

*Duktiga yrke män lärde ut sina färdigheter. En riktig
kylare hat påst tätt sin mola.*

*Ålsögat — en liten idyllisk
tjän i storstaden.*

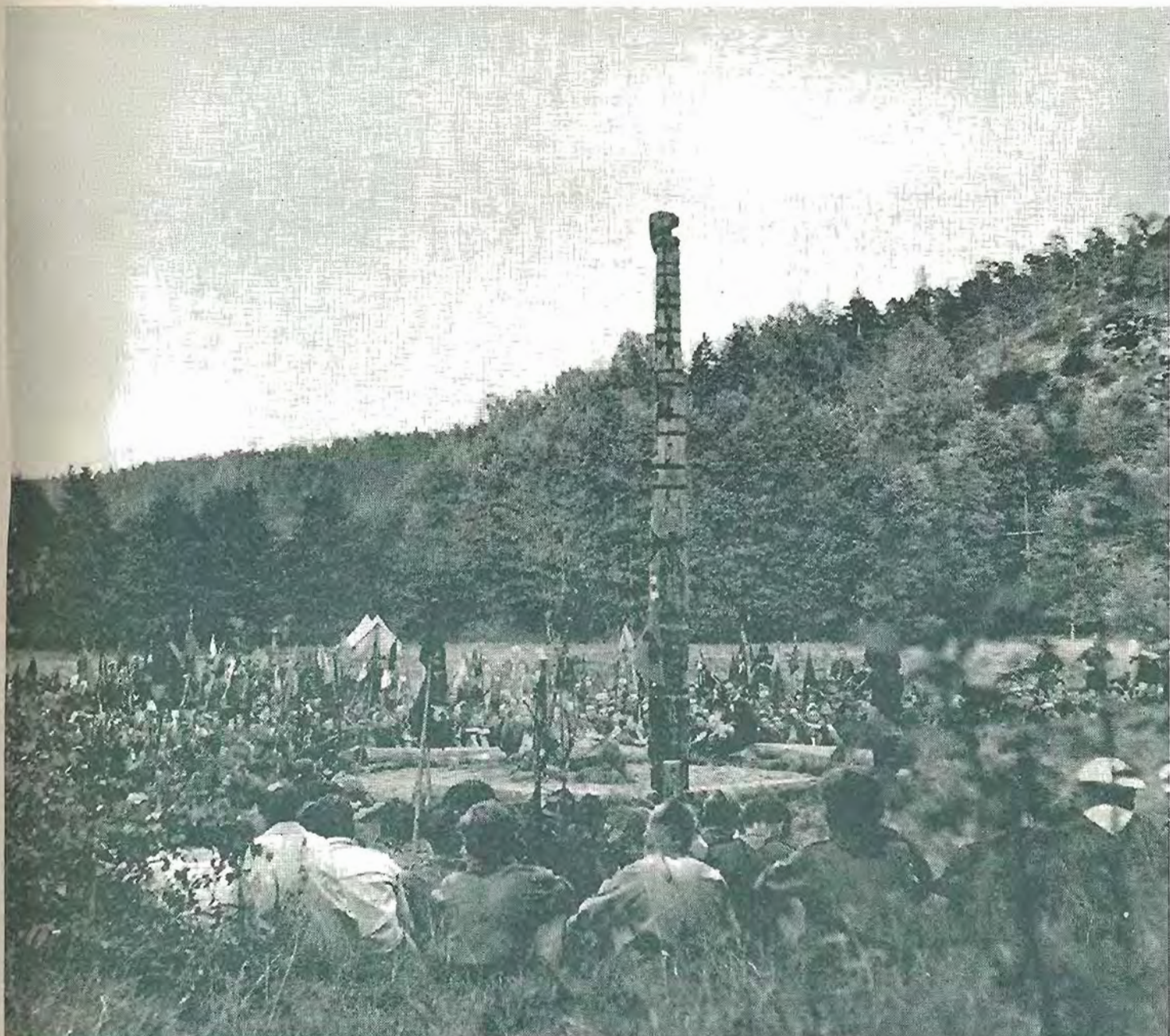
Lägerpatrulltävlingen samlade många
patruller Björnen i Solleyma namn.

Förbundsmästerskapets orientering bjöd på utmaningar.
IT Gärtnas ordnade en finis bana åt oss.

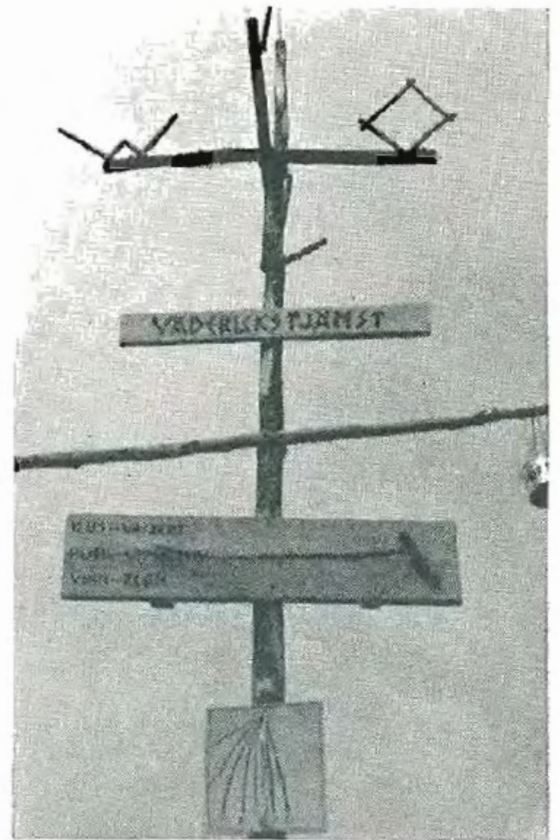

Det fanns flera tävlingsposter,
som utrytjades till
bisminggränsen.

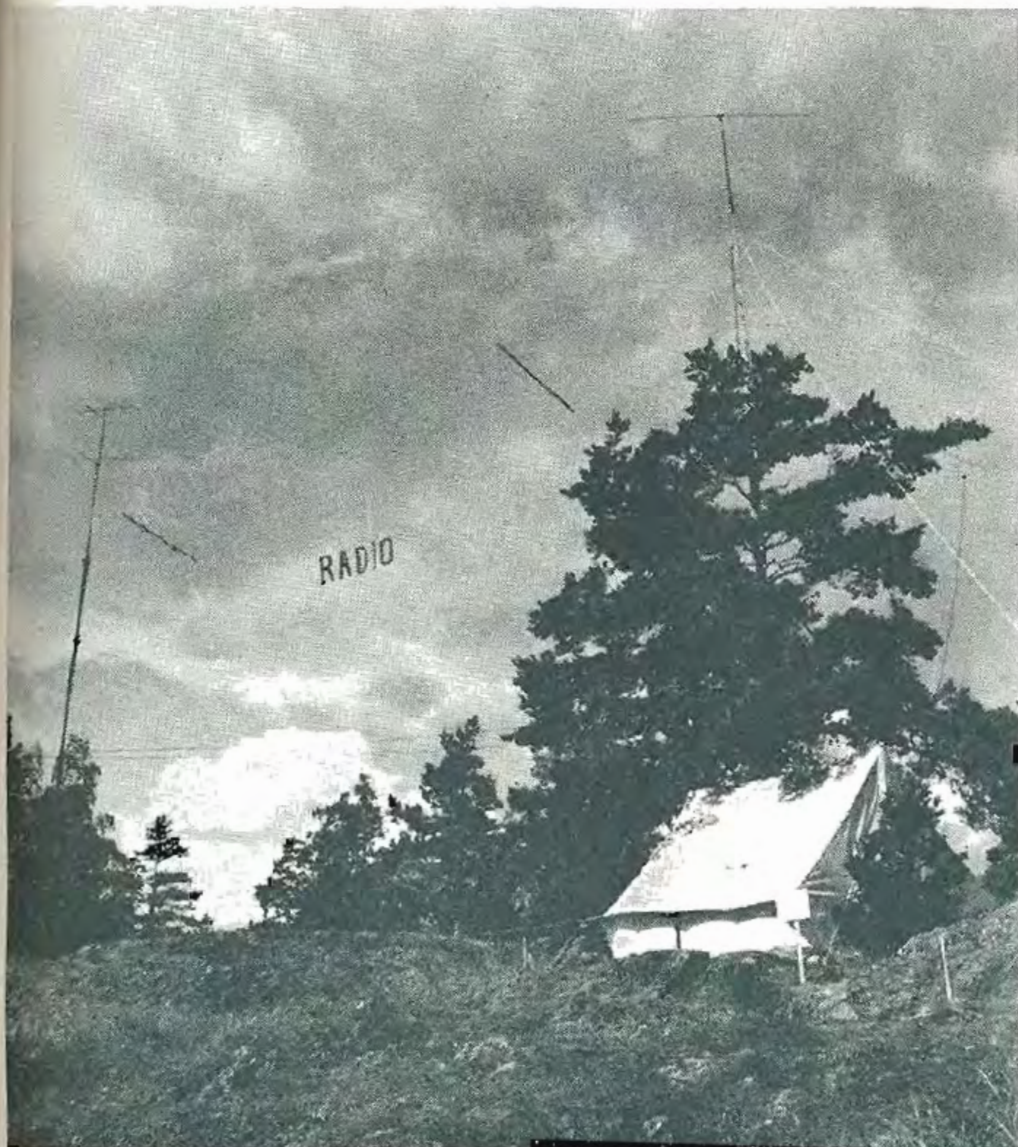

*Ena-do-yenas rådsplats var
samlingspunkten för hela
landets patrulledare.*

Blå Skuggan i närbild och hälften av ...

Esternas väderleksjänst hade en katt som spådde väder.

Kortväg är populärt bland scouter. De stod under hela lägertiden i förbindelse med mottagare från olika delar av världen.

Några jungmannsscouter visar hur man klarar en kantrad snipa.

*»Chefen» Rulle Neveling hade händerna fulla.
Det är inget litet ansvar med Biscaya, 26 snipor
och ett 40-tal andra småbåtar i dagligt bruk.*

Kommer inte »tidsutroparen» snart?

*Snälla mamma, skicka mera pengar, dom är slut.
Kom ut på söndag och se hur vi har det.
Det där som tidningarna skriver är bara båg.*

Göteborgarna hade ordnat den här trevliga portalen.

Här fuskar en upplandsgrabb i runskrift.

Är det inte danskar som hämtar vatten?

Det är i alla fall helsvenska pojkar som lagar middag.

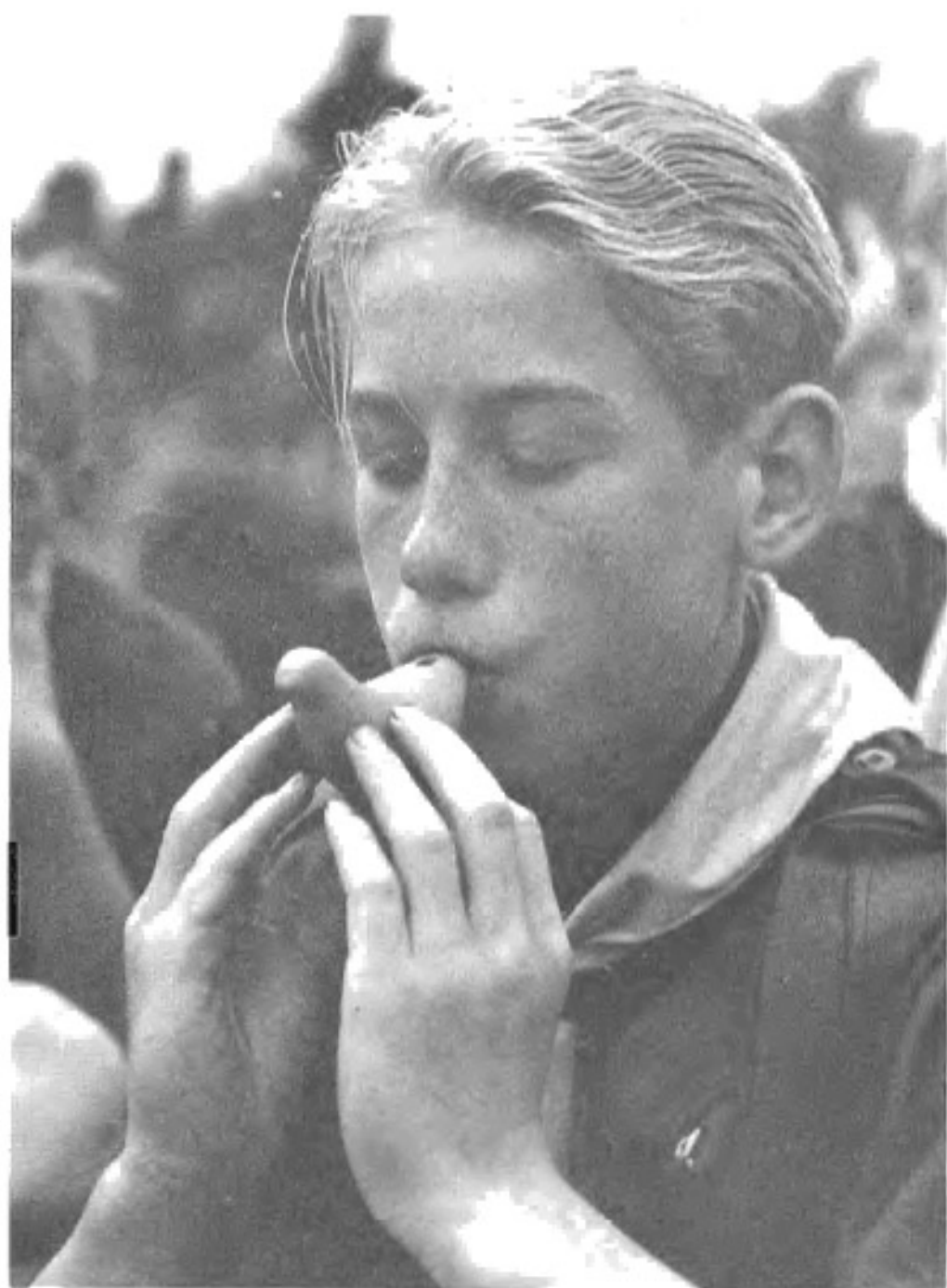

*Nyngarna — de äldre scouterna —
hade slagit upp sina bopälar på ett eget
område. Många bodde i vass- och
riskejor och chefen, Erlend Mörberg,
huserade i en skogshuggarkoja.*

Lergöken blev ett populärt instrument på lägren. Det går bra att blåsa i den både på engelska och svenska.

Skotsk filosof vid matgrytan.

Österrikare,

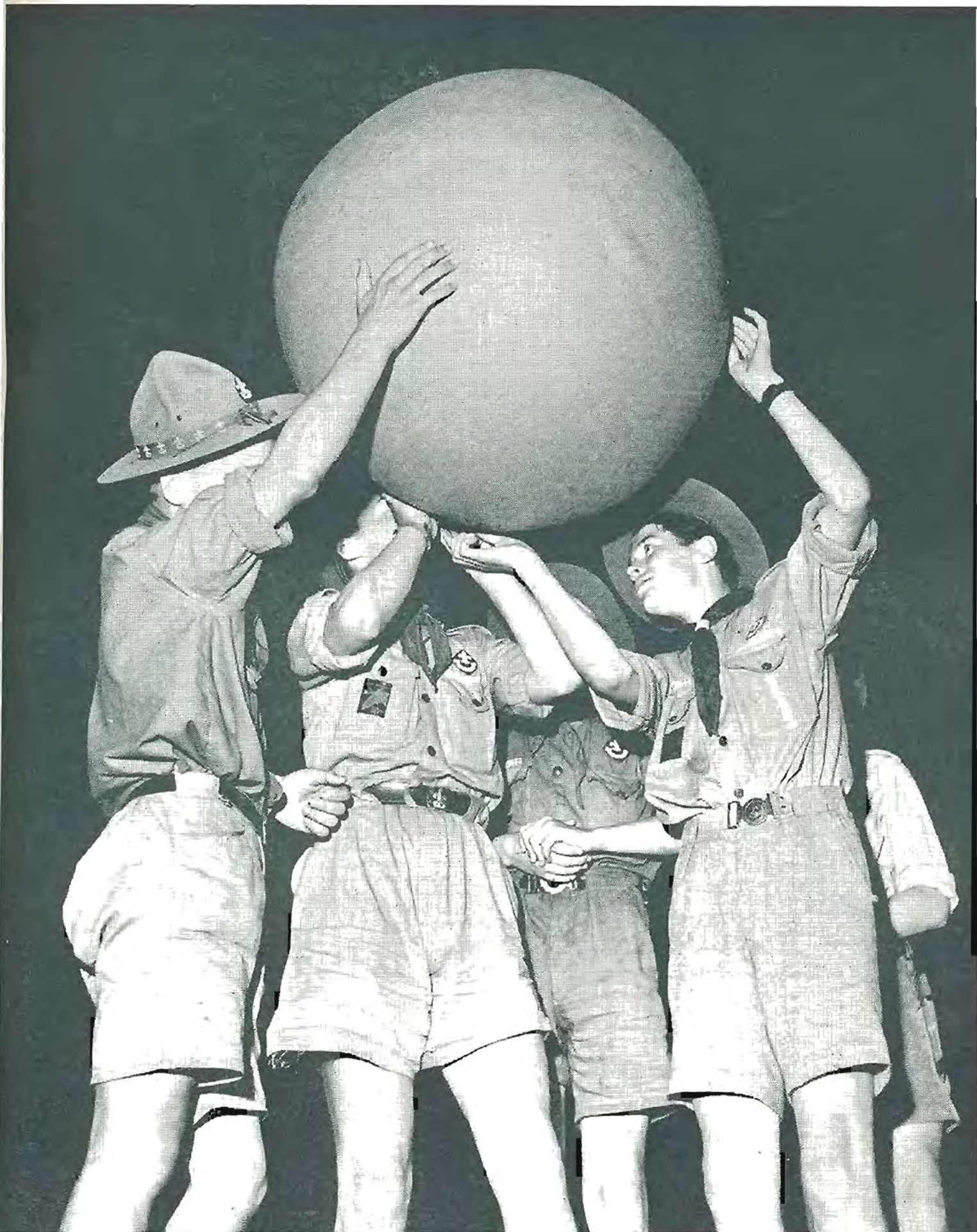

fransman

och »matnyttig» dansk.

Danska ballongtävlingen under lägerbålet.

Mjök hade vi ingen brist på.

»Franskt kök» med tyskt inslag.

Engelska matbestyr.

Ett klassiskt lägerarbete . . .

. . . och »påhittig» lägermat.

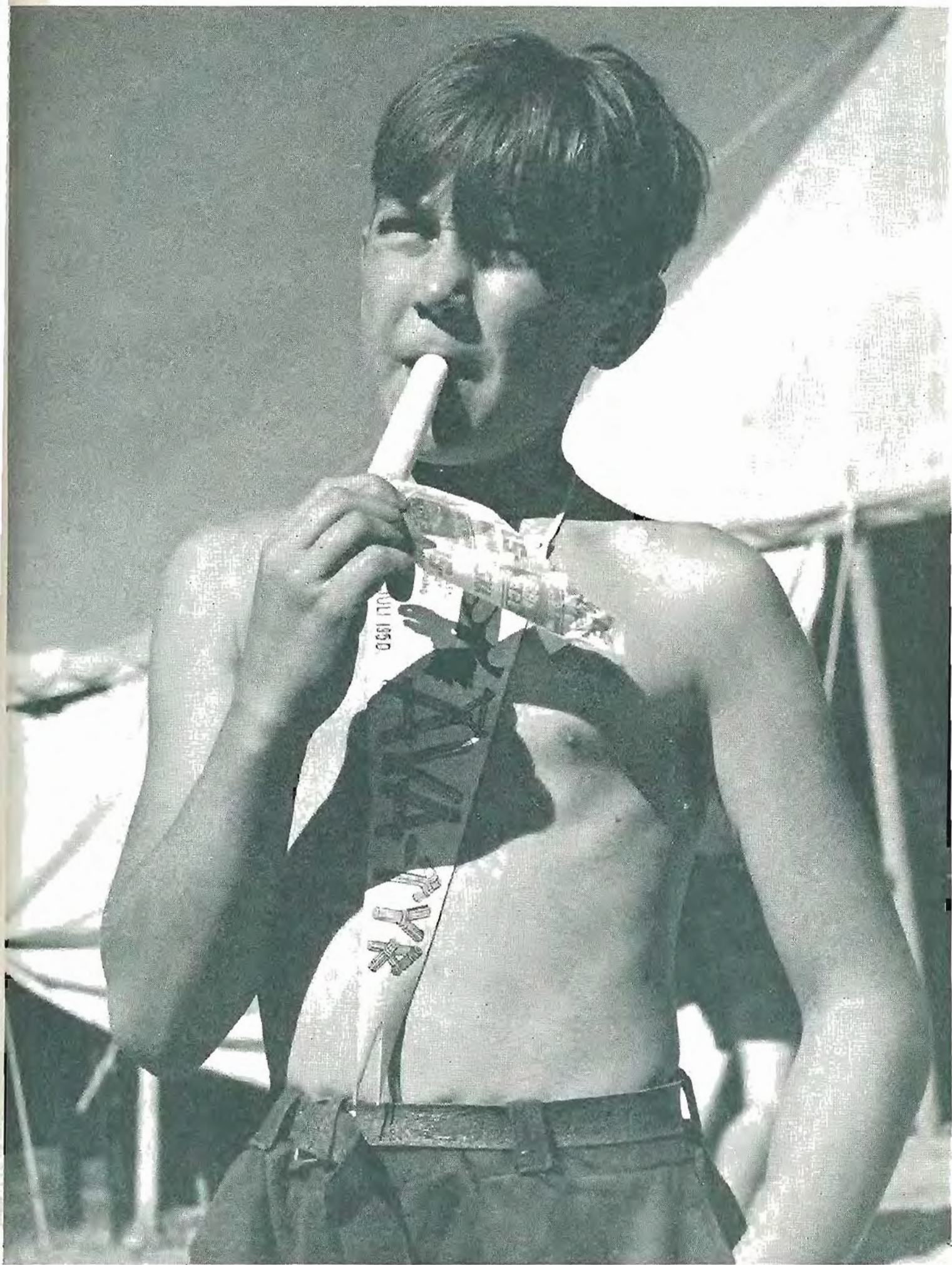

Fem öre kostade det att sitta i stocken.

Brokigt liv på tunet en besöksdag.

Stora Stråket med Upplands lägerområde.

Godahoppssudden.

Vice lägerchefen i all sin glans.

*Är det många åt honom
alla jublar?*

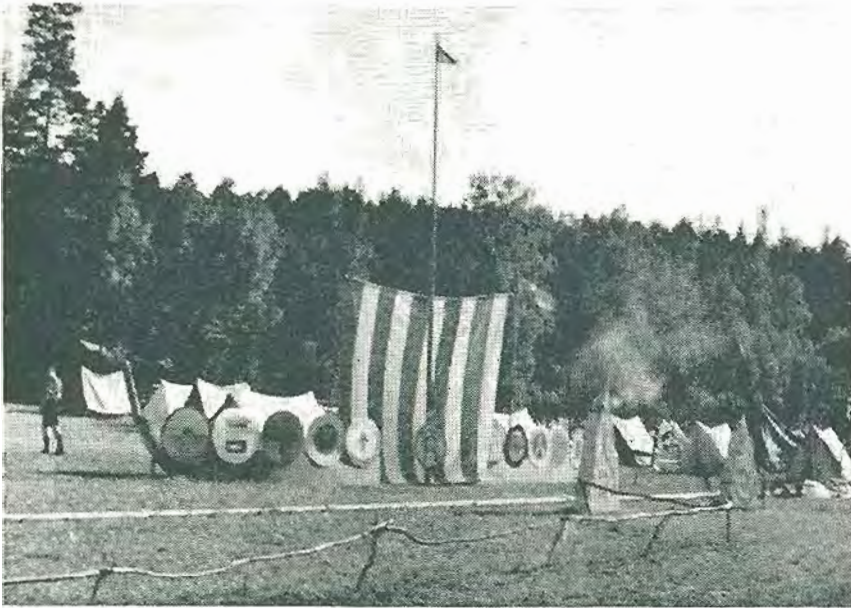

Rulle undrar om det ska bli kollision?

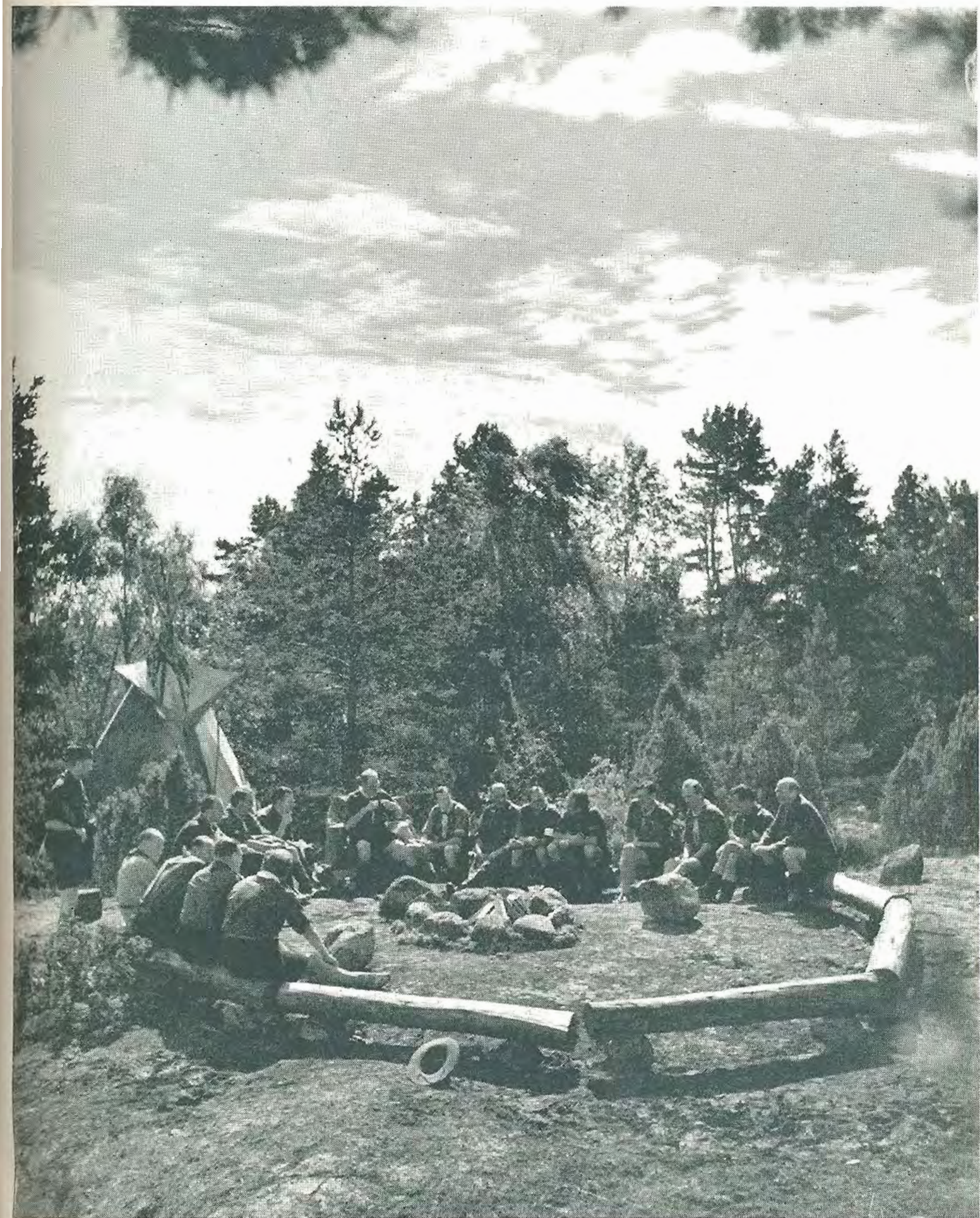
Dalarnas portal och Medelpads häst.

Uppland med sitt vikingaskepp.

*I en skogsjeep hittar vi
Karin och Lennart.*

Varje dag samlades stora lägerkvarteret till överläggningar.

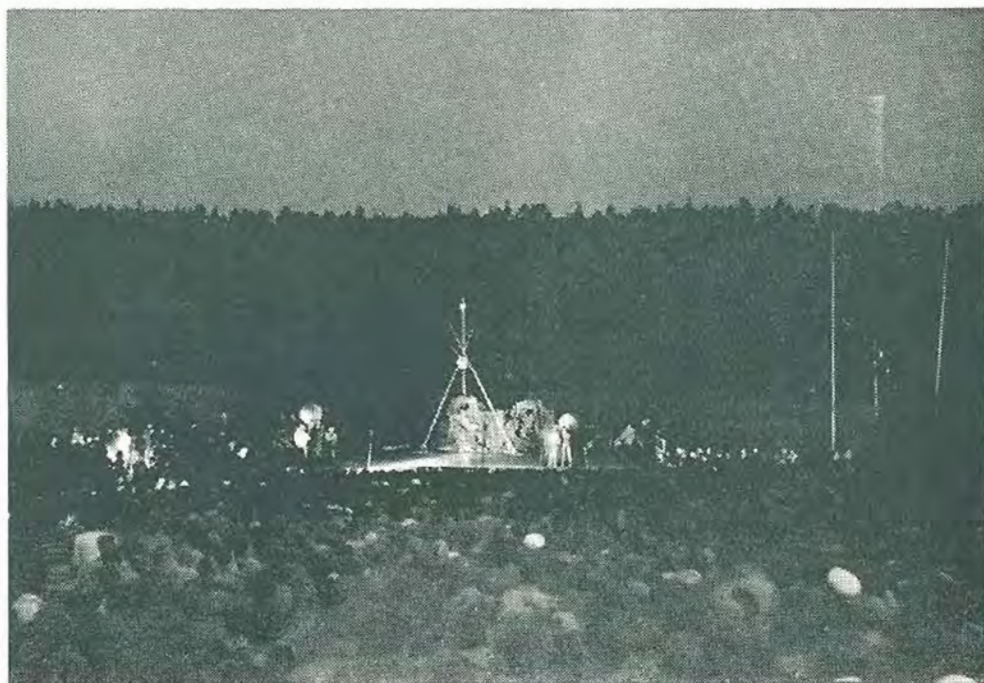

*När sommarkvällens mjuka mörker faller över
nejden samlas ledare och scouter till lägerbål.
Glädjen står högt i tak, men timmarna skrider,
bålet sjunker samman. Då fördjupas
stämningen och rösterna blir lågmälda.*

En flammande innebörd ger samlingen av ledare, som genomgått Gilwell.

Här skönjer man klart förvisningen om scoutings framtid.

*Vardagens scoutarbete har tagit
vid, men länge skall vi minnas den lysande
scoutliljan i Ävadunklet.*